

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane. — Ziarul apare Marți, Joi și Sâmbătă

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrierile nefrancațe se refuza. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

— Prețul inserțiunilor, după invocată —
Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Congresul preoțimii din Sf. mitropolie ortodoxă română

Cuvânt de deschidere rostit de Dr. Ioan Lupas

*Prea Sfințite Părinte Episcop,
Domnilor Miniștri,
Iubiților Frați înu Hristos!*

Când ne vedem întruniți pentru întâia oară într'un congres al preoțimii din înfresgă Sf. noastră mitropolie ortodoxă română, cel dintâi cuvânt, care se înalță din adâncul inimilor noastre, trebuie să se îndrepteze ca o pioasă rugăciune de mulțămire către Tatăl Ceresc, către Părintele luminilor, cătră Dumnezeu dreptății, al mîfostivirii și al răsplătirii.

Simțim aveau, ceace spune Psalmistul în cuvinte de flacără, că inima noastră fierbe de o cântare frumoasă, pe care vom să o închinăm Domnului.

Binecuvântat să fie Dumnezeu milostivirii, căci a ascultat glasul rugăciunilor noastre. A mustrat popoarele și a pierdut pe cei nelegiuiți. A păzit pe cei credincioși, a înălțat pe cei smeriți, a surpat pe cei îngâmfăți și a răsplătit cu prisosință truția lor. A făcut să se cutremure pământul și temeliele munților să se clatine. A risipit pe vrășmașii noștri ca pe o pleavă spulberată de vânt și i-a culundat în groapa, pe care ei o săpărau de zor vieții noastre. Iar îndelungă răbdarea creștinească și nepilduitele noastre suferințe le-a răsplătit după dreptate, fiindcă am păzit căile Lui. Deși am avut o mie de ani fără intrerupere atatea dureri în inimă ziua și noaptea, purtarea ne-am silit a pune pe Dumnezeu înaintea noastră.

În vâltoarea cumplitelor vijelii, pe marea înviorată a vieții noastre chinute din trecut, Dumnezeu ni-a fost stînca, la care am căutat adpost și am găsit alinare sufletului nostru subcutinat și încetăsat în grele obezi ale robiei. El ne-a scos din întunec și din umbra morții. El a sămănat pentru cei drepti lumina și pentru cei neprihăniți în inima lor, bucuria. Deaceia în adunări vom binecuvânta pe Domnul strigând: Cine e Dumnezeu mare ca Dumnezeu nostru, Tu ești Dumnezeu nostru, carele faci minuni; schimbă-ai plângerea noastră înuri veselie, Doamne Dumnezeu nostru, în veci Te vom lăuda.

Lăuda cea mai plăcută și mai bine primită înaintea lui Dumnezeu este, alături de rugăciunea cucernică, munca cinstită și viața cea fără prihană.

La rugăciune înălțătoare, la muncă luminată și fără preget, la viață duhovnicească fără prihană chemă acest congres pe toți preoții sfinți noastre mitropolii, pe toți credincioșii, prietini și sprijinitorii ei, fiindcă toți simt, că a sosit momentul să ridicăm în numele Dumnezeului nostru steagul, — un steag de credință, pe care ne vom sili în viitor a-l înălța cât mai sus pentru biruința adevărului.

Ziua aceasta însemnată cu foată lumina și bucuria, pe care ea o revarsă cu prisosință în inimile noastre, o socotim nu sînt ca o biruință a vredniciei noastre smerite, ci mai mult ca o dreptă și sîntă răsplată pentru toate suferințele milenare ale nenumăratelor generații de preoți români, înaintașii ai noștri, cari au așteptat cu credință neclintită sosirea zilei de dreptă răsplată și i-au pregătit calea cu înțelepciune.

Frumseta morală a suferinței și statorniciei lor în dreptă credință primește acum cununa răsplătirii cerești. Unde au sămănat ei întru lacrimi sămănta măntuitoră a evangheliei lui Hristos, noi secerăm astăzi întru bucurie roadele binecuvântate ale libertății religioase și naționale, care ne permite să simțim aveau înviorând sufletul nostru mireasa isvorătoare din cuvintele cântării sfințe: „Văzută-am lumina cea adevărată, luat-am duhul cel ceresc, aflat-am credința cea adevărată, sfinți și nedespărții treiți închinându-ne, că aceea ne-a măntuit pe noi”.

Săntem datorți să ne aducem în ziua aceasta aminte de toți ceice au suferit în trecut ca niște adevărați mucenici, apărându-ne legea și păstrându-ne neamul. Și astfel din adăncimile evului mediu răsar acei îndepărtați înaintea mergători ai noștri, pentru a căror „extirpare” regii Ungariei puneau jurmănt pe sînta evanghelie. După dănsii urmează cei izeoși din casa și moșioara lor de cătră principii calvini, cei înfundăți de Habsburgi în feroasele temnițe dela Kufstein, cei tăiați de topoarele insurgenților maghiari în revoluția din 1848—49, cei aruncați în temnițele Clujului, Vafului și ale Seghedinului pentru îndrăzneala de a fi mărturisitori adevărului. Durerosul și lungul pomonic se încheie cu internații, bătuții, schingiuții, osândiții la moarte și uciiși preoți români din zilele noastre.

Toți aceștia su contribuit la biruința dreptății pentru biserică și națiunea noastră, înfruntând cu bărbăție primejdiile și ispitele, în mreșile cărora voiau cei puternici să prindă sufletul lor, cercând să desființeze prin orice mijloc biserică, în care se adăpostise de veacuri unitatea sufletescă a neamului nostru. Va rămănea pentru toate timpurile un titlu de glorie, o dovadă bine grăitoare despre țaria de suflet, despre eroismul preoțimii și al popoului nostru felul, cum a știut să-i apere, cu prețul atător jertfe și suferințe, comora cea mai sîntă a sufletului său: credința străbună.

Lipsiți într'un timp de orice conducere bisericească, cu organizarea lor ierarhică văduvii și destrămați, în luptă cu puterea formidabilă a unui stat ca imperiul habsburg, lăsați cu desăvârșire pradă încercărilor de proselitism religios feroce, când aceste încercări se intenșiu până la cea mai sălbatică tiranie, preoții smeriți dela stă în chinute slove chirilice așternute pe hărtie următoarele cuvinte de frumșeță biblică, exprimând hotărrea lor nestrămutată: „Noi și biserică noastră, întru care ne-am născut prin sf. botez, întru care credem și neajdăduim iertarea păcatelor și viața de veci să dobădim, pe această credință a părinților noștri vrem să stăm neclintiți în veci, de care sîntă credință nici sabia, nici focul, nici goana, nici chinurile, nici foametea, nici moartea nu ne potă desparți”.

Și nu i-a putut desparți. Nici pe ei, nici pe păstorii lor. Dar pe ce se sprijiniau în lupta lor biruitoare acești preoți, cari nu aveau decât arma cuvântului față de turmele și temnițele unui stat puternic și lacom?

Intăi, pe ajutorul lui Dumnezeu care «scoate pe cei încătușați la fericiere». Și în rîndul al doilea, pe legătura sufletescă cu poporul dreptcredincios, pe puterea sîntă și biruitoare a dragostii, care ne răde în înalță, nu se trufește, toate le cabdă, nu toate nădejde are, care nici odinioară nu cade, care este insas temelie evangheliei lui Hristos și legătura desăvârșirii între om și deapropoie sîu, între lăptură și Ziditor, între om și Dumnezeu.

Acesta e desigur meritul de căpetenie al preoțimii noastre: s'a știut identi-

fica în cel mai desăvârșit mod cu poporul și prin aceasta a reușit a salva din cursa vrămașilor sufletul neamului nostru. Sânt popoare, cari se pot mândri cu o preoție trecută prin școli înalte, înzestrată cu o splendidă situație materială, care pune pe toți slujitorii altarlui la adăpost de supărătoarele griji ale traiului zilnic, dându-le astfel putința a-și închina toate energiile sufletesti exclusiv misiunii lor pastorale și culturale. Dar nu cunoaștem preoție, care luptând cu atâtea năcazuri, lipsur, nedreptăți și împliniri, să fi putut rezista cu nebiruită statornicie tuturor ispitelor, cum a rezistat preoția noastră, alegând mai bine «a pătimi cu poporul lui Dumnezeu, decât a se înfrupta de dulcea cea cretătoare a păcatului». (Pavel, Evr. XI, 25)

Dacă în pragul acestor zile de mîre națională s'ar fi cerut socoteală despre întregă lucrarea seculară săvârșită de biserică noastră ardeleană, care a fost în tot cursul trecutului de urgie, cetățuia cea mai sigură naționalității române, — ea ar fi fost în drept să rostească prin slujitorii săi cuvintele, pe cari le-a rostit Mântuitorul în ceasul proslăvirii: «Părinte sfinte, pe care i-ai dat mie, i-am păzit, — și nimenia dîntre dănsii nu a pierit, fără numai fiul pierzării, că să se plinească Scriptura». (Evr. Ioan, 17, v. 1—2).

Abstragînd orice pierdere cerută de *plinirea Scripturii*, preoția ardeleană, de amîndouă confesiunile, a fost în stare să păzească neatînsă întregă mulțimea impunătoare a credincioșilor ei, deci totalitatea popoului român ciscarpatin, pe care la adunarea cea mare din Alba-Iulia, în 18 Noemvrie 1918, l-a dat în primire patriei noastre întregie.

Întreb acum: era cu putință o faptă mai mare decît aceasta, o vrednicie mai însemnată din partea unei preoții înălțate în atâtea obezi?

Și dimpreună cu poporul s'a dat pe sine ne-am dat pe noi înșine nu atît în grija, cît mai ales în slujba noului stat român, pentru a cărui înflorire și binecuvîntată dăinuire vecinică nu vom înceta a ne ruga cu osîrdie ziua și noaptea, propoveduînd evanghelia lui Hristos cu credință și mîndric în ogorul culturii românești cu toată stăruința și cu tot devotamentul sufletului nostru.

Energile, pe cari le-am cheltuit pînă acum în luptă defensivă, pentru salvarea ființei religioase și naționale a neamului nostru, le vom întrebunța de aci înainte, sub scutul părintesc al statului român, numai în direcție pozitivă: pentru asigurarea progresului religios, moral și cultural al iubitei noastre națiuni.

Cele mai încântătoare perspective ni se deschid pentru activitatea noastră din viitor cînd nu vom mai munci izolați, părăsiți și prigonîți, ca în trecut, ci vom fi închegați într-o puternică organizație, care să cuprindă cu timpul în sinul său întreaga preoție română din scumpă noastră patrie. Alături de preoții români ciscarpatini, vom vedea înșirindu-se la muncă și la luptă religioasă-culturală pe toți frații noștri preoți din vechiul regat, din Bucovina și Basarabia, cari vor primi și ei cu bucurie lozica organizării și ne vor ajuta să înlăptîm împreună postulatul de căpetenie al conlucrării frățești: *Unul pentru toți și toți pentru unul!*

Aron Densusianu ne spune, că în Moldova se cântau pe la 1821 ca un fel

de imn național, cum se cântă mai tîrziu, după 1848, răsunele lui Andrei Mușăan, — următoarele versuri, atribuite mitropolitului Veniamin Costachi:

«Dumnezeule pres'altă, de ce sîrbi tîrziu? Igoneste toți vrăjmașii, și-ă zdrobeste cu mînia, Și în patria cea dulce pe noi pe toți ne adună Ca în a Tale altare să putem cânta "Imnourile"»

lata că noi, fericita generație a zilelor istorice de acum, ne-am învrednicit a vedea împlinindu-se dorința nutrită de toate generațiile, cari ne-au precedat, și exprimată în pomenitele versuri ale marelui mitropolit Veniamin.

lata-ne pe toți adunați în patria cea dulce, închinându-ne cu credință la aceleași altare ale Dumnezeului părinților noștri!

Ne așteaptă acum cîmpul cel larg de muncă productivă în atmosfera fecundă și binecuvîntată a libertății. Din straja dinineții pînă în noapte vom da tot tributul nostru de muncă jertfitoare pentru înflorirea sfintei noastre biserici ortodoxe-române prin o nouă îndrumare a activității ei pastorale și culturale, menite a contribui în măsură însemnată la progresul religios-moral al națiunii noastre și la consolidarea noului stat român.

Problemele, pe cari le vom dezbate în acest prim congres preoțesc, sînt toate de importanță nespus de mare nu numai pentru biserică, ci și pentru viața de stat. Ne dăm sama, că ele vor trebui să se precue statornic nu numai factorii bisericicești, ci pe toți cei cu înțelegere și cu simț de răspundere pentru soartea națiunii și a patriei române.

De încheiere voim să dăm glas nădejdi neclintite, că precum ne-am silit în trecut să subordonăm interesele particulare mărute marilor interese obștești, tot astfel vom și acum și în viitor orice interes particular să-l subordonăm cu desăvârșire intereselor de viață ale bisericii și ale statului român.

Reamintindu-vă cuvintele sf. Apostol Pavel: «Fraților, rogu-vă eu legatului întru Domnul, ca cu vrednicie să umblați întru chemarea, la care sunteți chemați, și salutați în mijlocul nostru pe P. Sf. Sa D. Episcop al Caransebeșului Dr. Miron E. Cristea, pe dñii miniștri: Dr. Iuliu Maniu, prim-ministru, Vasilie Goldiș, ministru de culte, Dr. Aurel Lazar, ministru de justiție, pe gloriosul comandant al trupelor române din Transilvania d. general Moșoiu, pe reprezentanții fraților noștri preoți din vechiul regat, din Bucovina, din Besarabia, pe cei ai bisericii ortodoxe-române dela noi, pe cei ai bisericii surori greco-catolice pe cei ai presei române libere, declar deschis cel dintîi congres al preoțiilor din Sfînta noastră mitropolie ortodoxă-română.»

Dela congres

Invitat să conducă ședințele congresului preoțesc, întrunit astăzi în Sibiu, părintele Dr. Ioan Lupaș, mult apreciatul bărbat al bisericii și al neamului, a deschis impunătoare adunare cu o cuvîntare magistrată, pe care o publicăm în primul loc al *Telegrafului Român* de azi, și care a fost acoperită de aprobările însuflețite ale membrilor sosiți din toate părțile românilor. Rapoarte amănunțite, despre lucrările congresului, vom da în numerele ce urmează.

Adunarea din 18 Martie 1919 a femeilor române

— Sală plină de dame și țărance — Vorbirile — Moțiunea — Telegrama — Fondul jertfelor —

Conform chemării adrestate de comitetul executiv, femeile române din Sibiu și împrejurime s'au adunat Marți în 18 l. c. în sala mare a prefecturii Sibului.

A venit o mare mulțime de femei, doamne și țărance, din întreg jurul orașului nostru. În sala stăteau de oameni se găseau și numeroși oțleri, precum și preoții sosiți în vederea congresului de Miercuri.

Adunarea s'a deschis la ora 11^{1/2}, a. m. prin vorbirea ținută de prezidenta dna *Catinea A. Băseanu*, care arată hotărârile aduse de ședința întrunirii femeilor române ținută la 14 Martie n. a. c.

Luând cuvîntul doamna *Popp*, din Beiuș, descrie în vii culorile căteva din sălbăticiile ungurești săvârșite dincolo de linia demarcațională și mizeriile în care trăiesc refugiații nenorociți, alungați în orașele și satele din teritoriul învecat.

Dna *Sanda Mateiu*, ține și de astădată o măeasă vorbire, în care pormînd dela cuvintele apostolești: *Bucurați-vă cu cel ce se bucură, și întristați-vă cu cel întristat*, — cere ca în fața nenorocirilor îndurate de frații noștri, să dovedim și cu vorba, și cu *fapta* sentimentele noastre de solidaritate cu dănsii.

Citește, după aceasta, următoarea moțiune:

Femele române din Sibiu și împrejurimea acestui oraș, intrunite în ziua de 18 Martie 1919, protestează cu ultima energie în contra atrocităților săvârșite de bandele ungurești față de românii de dincolo de linia demarcațională.

Adînc îndurerate de suferințele fără de margini ale fraților și surorilor noastre, roagă pe toți cei cu cădere să curme suferințele negrate, grăbind întru scăparea nefecicirilor noștri frați și surori.

În numele umanității însulțate ne adresăm tuturor reuniunilor femeesci din țară și străinătate, să adereze la protestul nostru în fața acestor barbarii, și să impreneue rugămintele lor cu ale noastre, pentru ca armatele române să i se deie voie de-a înainta pînă la frontiera etnică a neamului nostru.

Moțiunea se votează în vii și generale aprobări.

În acest înțeles se hotărêste să se trimită telegramă cătră:

1. Maiestatea Sa Regele Ferdinand,
2. Maiestatea Sa Regina Maria,
3. Guvernul român,
4. Marele Cartier general,
5. Generalul Berthelot,
6. Generalul Franchet d' Esperey,
7. Societatea femeilor ortodoxe române, București,

8. Reuniunea femeilor sîrbești, Sibiu.

Estă telegrama trimisă Maiestății Sale Regelui Ferdinand I la București:

«Femeile române din Sibiu și împrejurimea acestui oraș, intrunite în ziua de 18 Martie 1919, protestează cu ultima energie în contra atrocităților săvârșite de bandele ungurești față de românii de dincolo de linia demarcațională. Adînc îndurerate de suferințele fără margini ale fraților și surorilor noastre, cari gem și acum sub stăpînirea barbară a maghiarilor, rugăm pe Maiestatea Voastră să vă îndurați a da ordin vitezei oștri a României ca să înainteze fără întârzieri și să ocupe toate teritoriile românești din fostul regat ungar, Indurăți-Vă, Maiestatea Voastră, de lacrimile noastre, și Vă vor binecuvînta nepoții și strănepoții noștri în veci.»

Telegrama cătră Regina:

«Maiestății Sale Reginei Maria, Paris ori Londra.

Ungurii înfăuse, chinușec și ucid pe românii din teritoriile rămase și acum sub stăpînirea lor barbară. Femeile române din Sibiu și împrejurimea acestui oraș, adunate în ziua de 18 Martie 1919, își îndreaptă umilita rugă-

mințe spre înțelegătoarea durerilor, mângâioasă națiunii române în timpul de restrițe, spre adorața noastră regină Maria. Spuneți durerile și negrătele noastre suferințe neamurilor civilizate din Apus și cereți celor cu cădere ordinul grabnic, ca viteza armată română să ocupe fără amănare întreg teritoriul românesc din fostul regat ungăr; aici este rașina lumii, ca acum dușmanii civilizației să fie suferinți și baze joc de omenire și creștinătate.

Telegrama către:

Guvernul Român, în București.

„Indoliate de durerea pentru masacrările, fărădelegile, jafurile și nenorocirile, pe care bandele maghiare le săvârșesc fără contenire împotriva fraților noștri și surorilor noastre din teritoriile dincolo de linia demarcațională, noi femeile din Transilvania, adunate azi prin reprezentanții noastre la Sibiu, vă rugăm să luați măsurile cele mai grabnice ca armata română să înainteze fără amănare până la hotarele etnice apusene ale neamului nostru. Tot odată vă rugăm să binevoiți a intermedia pentru reuniunile femeștii din țările aliate, în deosebi din Ceho-Slovacia, adăncă noastră jale și protestul nostru înaintea lumii civilizate față de suferințele negrăte ale fraților noștri lașiți încă pradă barbariei maghiare.

Scopul fondului, înființat de femeile române din Sibiu și împrejurimi, în urma hotărârii marelui adunării din 18 Martie 1919, este ca vitelele slăbăciilor săvârșite de armata și bandele maghiarilor dincolo de fosta și actuala linie demarcațională, (victime atinse direct: ca: răniți, jafăuți, gonțiți dela vatră, ori asvârșiți înfăptuiri ca viațuile, orfani) — să fie acoperite fără amănare în măsură lipsurilor de prima necesitate, cu bani, medicamente, haine, adăpost ori alte năiioace, până la epuizarea totală a fondului.

Acest fond va fi adunat prin colecte, chete, daturi, ori alte ofrande dela locuitorii întregii țări române, precum și dela oficii publice, bisericești, institute particulare și de imitație.

Administrația fondului s'a încredințat institutului *Albina din Sibiu*, la care se trimit direct toate ofrandele. Ziarele românești vor publica sumele și numele donatorilor.

Distribuirea ajutoarelor se va face prin comitetul executiv cu ajutorul organelor ce va afla de cuviință.

Terminul încheierii contribuțiilor se fixează pe ziua de 1 Mai 1919.

Corpul Voluntarilor Ardeului a deschis seria contribuțiilor cu *zece mii de corole*.

Adunarea, care a decurs în modurile mai înălțătoare, s'a terminat la ora 12 și jumătate din zi.

Transilvania de azi

— Unirea — Revendicările noastre — Situația internă — Probleme — Raporturile cu alte state —

În buletinul de informațiuni, editat în frațuțeze de Biroul presii, și apărut sub numele de *Le Moniteur de Transilvanie*, se publică în Nr. 1 următorul interviu, cu gânduri clare și concise, al dăni *Iuliu Maniu*, prezidentul Consiliului Dirigent:

Transilvania și Unirea cu România

La întrebarea noastră: — «Ce gândiți de Unirea Transilvaniei cu România și cum considerați consolidarea acestei Uniri?», di prezedinte al Consiliului a răspuns:

«Întregirea României cu Ardealul, Bănăutul și părțile din Ungaria locuite de români, nu este o anexiune imperialistă, ci însemnă Unirea întregii națiuni române și a tuturor teritoriilor locuite de populațiunea română, unde proclamată pe baza principiilor de autodeterminare a popoarelor și în temeiul principiului naționalităților care alcătuiesc baza gândirii politice dela înfiptăuarea unității lălei noastre. Astfel, unirea tuturor românilor se prezintă, ca și pentru reconstituirea principiilor moderne de drept și ca un pas real firesc al civilizației omenegii. E o necesitate unirea tuturor românilor nu numai din punctul de vedere al conservării sale naționale și al desvolării însușirilor sale specifice, cu care vrea în mod propriu și cu toată puterea a contribui la civilizația omenegii și să întreprindă relațiunile internaționale. Numai o Românie unită puternică și bine organizată, care înfrunțeze

în sine întreg poporul românesc, cel mai numeros și geografic cel mai compact, așezat în orientul Europei, poate să fie sentinela tuturor, deoseana sigură a gândirii apusene în aceste părți și sămburele unui sistem internațional, care să pună stavilă tendințelor de distrugere socială și economică în orientul Europei.

Find această unire o necesitate inexorabilă, atât pentru țara noastră, cât și pentru relațiunile internaționale, este firea, ca unirea tuturor românilor o socotim indiscutabilă și definitivă. Ea nu se poate deface decât peste cadavru întregului popor românesc. Regatul vechi român, în frunte cu înteleptul său suveran, au sacrificat și au riscat totul pentru înfiptăuarea ei, deoarece au știut și au simțit mătimea și înfrântă esențială a opreii, ce aveau să săvârșască. Erc acum națiunea română unită simte și știe, că are să trăiască ori să se năimească deodată cu această unire...

Revendicările române în fața conferenței păcii

— Ce gândiți, di prezedinte, de reușita revendicării române în fața Conferenței păcii?

«Nu mă îndoaiesc nici un moment că Conferența de pace va da satisfacțiunea, în mod integral, unirei decretate de națiunea română. Sânt sigur că puterile înțelegerii vor da tot sprinț lor, ca principiile, care sânt bazei unirei tuturor românilor, să și găsească sancțiunea lor prin reconașterea României Mari. Conferența păcii sigur va constata necesitatea internațională a României unite și făcând aceasta va admite și va judeca tot ce e necesar României Mari. Pentru a exista, a se desvolta și a țara, așa precum trebuie să fie. De aceea, nu mă îndoaiesc că puterile aliate vor constitui pentru România frontiere sigure (militare și economice, nealterând limitele etnografice).

Zdrobindu-se imperiul habsburgic, care în modul său de a fi, personifică imoralitatea politică, cred că în toată Conferența de pace nu se va găsi putere care să contrazică înfiptăuarea ideilor și principiilor de guvernare moderne, care ajung la suprașaj prin înfiptăuarea României unite. În afară de poporul maghiar, care și-a bazat stăpânirea sa exagerată medievală, nu pe puterea sa, ci pe milioanele de baionete ce stăteau sub porunca imperiului Austriei, nu există și nu poate exista nici o națiune, care ar contrazice înfiptăuarea acesteia și ar avea un interes real să o împiedice.

Situația internă și politica României-unite

— Care sânt după părerea D-Voastră idelle conducătoare în politica României unite față de situația internă?

«Idelle acestea nu pot fi altele decât cele care corespund firei poporului românesc, progresiv de drept și democratic. Săpînirea ordinelor publice și combaterea, cu toate mijloacele a spiritului anarhic și bolșevismului distrugător nu va fi în contrazicere cu spiritul larg democratic, care va pătrunde întreg sistemul de stat și toate instituțiunile publice. Desăvârșită dreptate socială pentru toate clasele care compun societatea omenegă și din ființă productivă și activă. Libertate națională pentru toate națiunile compozitoare, deși sânt multe și grele, față celor 14 milioane de Români o minoritate nelăsemnată și restirată, care nu compromise întru nimic ființa națională unitară a României Mari. Libertate autonomă tuturor confesiunilor, care va da puțină unie desăvârșite desvolării și manifestării a tuturor cultelor. Noi nu me mărginim să profesăm aceste ideli progresiste, noi le aducem în viața practică de stai fără șovăire, dovadă sânt decretule publicate ale Consiliului Dirigent, prin care s'a zdrobit cu o lovitură întreg sistemul unguresc, ordonându-se și aplicându-se efectiv libertatea pentru fiecare popor și individ de a fi instruit, administrat și judecat în limba sa proprie, prin oamenii săi proprii.

Problemele interne

— Care sânt problem-le noastre interne cele mai importante și mai urgente?

«Problemele sânt multe și grele, dat fiind că pentru înțita oară trebuie să dăm la o parte ruinele învichite ale domniei de până acum.

Vom înfiptău legea electorală democratică și vom face reforma agrară în cel mai scurt timp și le vom Introduce fără întârziere în viața practică.

Una dintre cele mai însemnate și actuale probleme este însă opreia curentului bolșevic,

pe care guvernul maghiar prin organele sale și prin agenții nemunțate, cu mijloace materiale, fără seamăn se slăește să propaga și să lădăj teritoriile aparținând României unite. Dovezile incontestabile, că funcționarii publici nu numai că nu s'au silit și nu se silesc a combate acest curent, ci din contră îl răspândeș, vind prin aceasta să gărengreze întreaga populație și să compromită delă început existența și desvolțarea sănătoasă a României unite. Consiliul Dirigent să la în mână sa, în mod desăvârșit, guvernarea și administrarea teritoriilor unite cu România, ceace și altfel îi stă în drept și în baza principiului recunoscut de autodeterminăiune. După o apăsare de sute de ani, mai putem suporta încă vreo câteva luni o administrație străină. (Va urma).

Știrile zilei

Presă și regina noastră. Pe tot timpul șederii la Paris a suveranei românilor, presă franceză n'a încetat d'a scrie Jungi și binevoitoare articole despre regina Maria.

Întreabă asupra primirii ce i s'a făcut de presă, Maiestatea Sa a răspuns:

— «Aș dori să am toate calitățile ce mi le-a acordat presa.»

Regina se află acum în Londra, de unde va pleca la America.

Obolul publicului. Sâmbătă, în 22 Martie n., damele române vor adună în Sibiu, cu cheta pe străzile orașului, ca și Miercuri în 19 l. c., ofrande pentru *Fondul jertfelor liniei demarcaționale*.

Parasita în Brașov. La chemarea părintelui protopop *Vasile Safta* s'a adunat în 15 l. c. publicul românesc brașovean și tinerimea școlară pe *Dealul Spiritii* în Brașov, unde zecă preșoi au oficiat parasita pentru odihna eroilor români ecazuți aici în luptele din Octomvrie 1916. Au roșii cuvântării: a primatele Saftu, dna E. Pricu în numele Reuniunii femeilor, un ofițer delegat, și profesorul Dante Gierman.

Mizeria în Rusia. Se anunță din Geneva: Di Odier, ministrul Elveției la Petersburg uniților din Rusia declară unu correspondent al zărilor *Journal de Geneve*, că mizeria în Rusia e îngrozitoare. Vreo 300 șefi bolșevici au reușit să exploateze această țară, dominând prin foame. Poporul rus dorește sărățit acestei stări. Petersburg este un oraș jumătate deșert. (B. P.)

Exemplarful. Un membru marcant al delegațiunii americane spune: Este aproape sigur, că fostul Imperial Wilhelm nu va fi adus în fața judecării, deoarece rășobul a fost recunoscut ca mijloc legal pentru apianarea neltelegelior, și fiindcă nu există nici o cale spre și silit Olanda să-l predea. (B. P.)

Patru ani de mioclonă. A apărut la Zürich o carte de Gumbel, intitulată *Vier Jahre Ligen*, în care să demască ipocrizia și minciuna celor din Berlin. (B. P.)

În atențiunea publicului din Sibiu. Căpitanul orăngescen înfiptăuază: Este strict interzis: a călca țărba din parc; a rupe flori, crengi din arbori sau a deteriora în orice mod plantațiunea; a murdări sau incresta băncile; a călări sau a umbla cu bicicleta pe cărările parcului; a lăsa liber câinii prin parc. Contrainvențiunile se vor pedepsi cu asprime.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directorat: D-na M. Scholtes.

Jol și Vinier: *Mireasa hoșilor*, dramă în 3 acte, în primul rol cu Henry Porten. *Poet și femeie*, dramă în 3 acte.

Începutul la ora: 6 1/2 și 8 1/2 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevit. Directorat: Dna Emil Toth.

Jol și Vinier: *Mireasa hoșilor*, în primul rol cu Henry Porten.

Începutul la ora: 6 1/2 și 8 1/2 seara.

Publicațiune

Se dă în chirie o locuință în casa Nr. 45 din strada Măcelariilor, etajul I, apse strada Poplicăi.

Locuința se poate lua în primă la 1 August st. n. a. c.

Oferite de închiriere făcute în scris și puse în plic sigilat, sunt a se adresa: Comisiune administrativă a tipografiei arhidiecezane, până la 17/30 Aprilie a. c.

Informațiuni se pot primi dela delegatul comisiunii Victor Fincu, contabil-controlor constatorial.

Sibiu din ședința comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane, înută la 18 Februarie 1919.

Dr. Eusebiu Roșca

vica-ariiep.

(65) 2-2

Nr. 70/1919

(66) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasă III. Poșta de Jos, din protopresbiteratul Lupea, devenită vacantă prin moartea parohului Vasile Rușdea, dujă ce la cor cursul I ru s'au anunțat concurenți, se eșoria al doilea concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B, pentru concurs, cu restricțiunea §-lui 26 din regul. pentru parohii, care asigură venitul jumătate din parohie pe timp de un răvăduș protoses și orfanilor parohului răposat.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele prescise, sânt a se înainta în termenul concursul subscrisiunii oficiu, iar concurenții — cu rezervele din § 83 ale regulamentului — se pot prezenta în comună pentru a cânta, respective a oficiu și cuvântă și a face cunoștință cu poporul.

Bala-de-Arieș, la 16 Februar 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Lupei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Gan

protopop.

Regatul României Ministerul de Finanțe

Datoria publică

Imprumutul național 5% în bonuri de tezaur din 1919

Emis prin Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, Sibiu

Prospect

În virtutea decretului-lege din Ianuarie 1919, Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, emite bonuri de tezaur 5% din 1919, garantate de Statul Român.

Acest Imprumut cu bonuri de tezaur are de scop a subvenți cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiunilor de stat din teritoriile Transilvaniei, Bănătuții și părților ungurene, unite cu Regatul României.

Imprumutul va fi emis în bonuri de tezaur în purtător, de 200, 500, 1000, 6000, și 10,000 în coroane austro-ungare.

Bonurile de tezaur vor purta în fașimile semnăturile Ministrului de finanțe al Guvernului Regal Român, a Șefului Resortului finanțelor din Consiliul Dirigent, a Caserului și o semnătură manuscrisă de control.

Acest Imprumut va fi scutit pentru todeauna de orice impozit prezent sau viitor. Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanții și cauziții la toate casele publice. Cupoanele scizute vor fi primite la aceleași case drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lombardate (depuse în gași) la casele publice (casieriiile instituțiunilor de stat) până la 50%, a valorii nominale și cu o dobândă de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală în plata pământurilor parcelate conform proiectelor reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o dobândă de 5%, la capitalul nominal, în care scop ele sânt însoțite de opt cupoane de dobândă semestrale pentru patru ani.

Primum coupon poartă scadența 1 August 1919.

Statul Român va rambursa aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în lei pe paritate, ce se va stabili între lei și coroane. Se garantează însă detentorilor de bonuri pentru 100 coroane nominal, minimum cincizeci de lei.

Statul Român își rezervă dreptul de a denunța acest Imprumut în întregime sau parțial înainte de termenul fixat și în urma unei publicațiuni speciale prin «Monitorul Oficial» cu șase luni de zile înainte data fixată pentru chemarea la rambursare. În acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi se va deduce din valoarea nominală a bonurilor de tezaur.

Bonurile de tezaur neprezentate la rambursare, se prescriu după trecere de 30 de ani, iar cupoanele scizute și neprezentate la plată se prescriu după 5 ani dela data scadenței lor.

Șubscrierile a acest Imprumut vor fi reducibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute, distruse, sau furate, se vor liberă proprietarului duplicate în conformitate cu legea decretată cu N. 3380 din 15 Noemvrie 1918. Cunoștința de dispozițiunea acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Condițiunile de subscriere

În baza prospectului de emisiune, subscrierea la Imprumutul cu bonuri de tezaur de 5% din 1919 se va începe în ziua de 1 Martie st. n. 1919.

a) la băncile românești.

b) la băncile săsești,

c) la perceptorate,

d) la direcțiunile financiare,

e) la prefecturi și preturi,

f) la aite instituțiuni și particulari, prevăzuți cu autorizație specială din partea Consiliului Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu.

Prețul de subscriere este fixat al-pari, adică una sută coroane pentru fiecare sută coroane nominal, care se va vărsa integral la subscriere. Se observă, că drept plată se vor admite numai, astfel de bancnote emise de Banca austro-ungară, cari sânt datate de mai înainte, sau inclusive 1 Octomvrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 leu. Consiliul Dirigent, cu un anunț prealabil de cel puțin 5 zile, publicat în ziare, are dreptul să închiadă subscrierea, când va voi.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor își rezervă dreptul să stabilească rezultatul subscrierilor, reducându-le la suma, ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscritorul își se va libera o chitanță, constând subscrierea și efectuarea văr-sământului.

Subscrierile se vor face pe contrachitanța plătirilor, la locurile de subscrițiune. Bonurile de tezaur definitive îmoredună cu opt cupoane de dobândă semestrale se vor elibera cel mai târziu la Iulie st. n. 1919.

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor.

Șeful resortului: Dr. Aurel Vlad m. p.

„Biblioteca meseriașilor români“

su apărut:

Nr. 1. A. Kotzabue: Nepotul răsfățat.

larsă în 5 acte (după o traducere) lui Ioan St. Săluțiu, profesor de T. V. Păclian) — 60

Nr. 2. I. Nedyr: Pribegii, comedie din viața meseriașilor în două acte.

înscenată de Dr. Seb. Eberca. — 10

Nr. 3. Carol F. Pău: Tânărul editor, întâmplare pentru începători și pentru cei ce vesele a se ocupa cu editura; trad. de Radu P. Brăveanu. — 60

Nr. 4. Ioan Lupescu: Bucovina n'a învâțat și umbra le ține, sau Vildatul mareș. — 10

Nr. 5. Iuliu Crăsan: Carierile vieții. Partea I. Carierile economice industriale și comerciale. — 60

Nr. 6. Victor Tordășianu: Agonișeala bănească a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ în timp de 24 ani. Dăre de seama. — 120

Se pot procura dela Librăria arhidiecezanală, Sibiu.